

इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयचा मराठी अनुवाद

[(1996) 3 एस. सी. आर. 430]

वाय. एच. पवार

विरुद्ध

कर्नाटक राज्य आणि इतर

मार्च 14, 1996

[न्यायमूर्ति के. रामास्वामी, न्यायमूर्ति एस. पी. भरुचा आणि न्यायमूर्ति के. एस. परीपूरनन]

सेवा कायदा:

ज्येष्ठता - गणना-तात्पुरती नियुक्ती भरतीच्या नियमांनुसार लागू - नियमांनुसार सेवेचे नियमन - प्रारंभिक नियुक्तीच्या तारखेपासून ज्येष्ठतेचा दावा - अनुज्ञेय नाही असे मानण्यात आले - ज्येष्ठतेची पात्रता वैधानिक नियमांनुसार 'नियमाधीन करणे' तारखेपासून मोजली जावी.

अबकारी आयुक्त, कर्नाटक आणि इतर - विरुद्ध - श्रीकांत, [1993] सप. 3 एस. सी. सी. 53 वर अवलंबून होते.

थेट भरती वर्ग II अभियांत्रिकी अधिकारी संघटना - विरुद्ध - महाराष्ट्र राज्य आणि इतर, [1990] 2 एस. सी. सी. 715, लागू न करण्यायोग्य.

गुरुलिंगस्वामी - विरुद्ध - राज्य, 1989 चा अर्ज क्रमांक 663, संदर्भित करण्यात आला.

दिवाणी अपील न्यायाधिकरण: दिवाणी अपील क्र. 6882/1996

ए. क्र. 1007/1993 मधील कर्नाटक उच्च न्यायालयाने दिनांक 30.4.93 दिलेल्या निकाल आणि आदेशाविरुद्ध सदर अपील.

अपीलकर्त्यासाठी - आर. एस. हेगडे आणि पी. पी. सिंग.

उत्तरवादींसाठी - पी. महाले.

न्यायालयाद्वारे पुढील आदेश देण्यात आला: परवानगी देण्यात आली.

आम्ही दोन्ही बाजूंच्या विद्वान वकिलांचे म्हणणे ऐकले.

सार्वजनिक आरोग्य संचालनालय, सेवायोजन कार्यालयाद्वारे अपीलकर्त्याचे नाव घोषित झाल्यानंतर दिनांक 22 मार्च 1960 रोजी अपीलकर्त्याची तात्पुरत्या

आधारावर वर्ग - III चे कर्मचारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली. सन 1960 मध्ये मंत्रीपदाच्या भरतीचे नियम लागू झाले होते, परंतु अपीलकर्त्याला सेवेत नियमित करण्यात आले नव्हते. दिनांक 6 मे 1968 रोजी त्यांची निवड झाली त्या तारखेपासून त्यांना ज्येष्ठता देऊन त्यांना नियमित करण्यात आले. अपीलकर्त्याने कर्नाटक प्रशासकीय न्यायाधिकरणातील ओ. ए. क्र. 1007/93 मधील कारवाईला आव्हान दिले जो अर्ज दिनांक 30 एप्रिल 1993 रोजी आक्षेपित आदेशाद्वारे फेटाळण्यात आला . त्यामुळे विशेष अनुमतीद्वारे सदर अपील दाखल .

अपीलकर्त्याच्या वकिलाने असा युक्तिवाद केला आहे की अपीलकर्त्याची नियुक्ती झाली तेव्हा कोणतेही वैधानिक नियम अस्तित्वात नव्हते. सरकारने आदेश जारी केले की जर नियुक्त्या सरकारने किंवा सरकारच्या मंजूरीने केल्या असतील तर अश्या नियुक्त्या नियमित नियुक्त्या असतील. त्यामुळे, नियुक्तीच्या सुरुवातीच्या तारखेपासून त्याची नियमितपणे नियुक्ती करण्यात आल्याचे त्याने मानले पाहिजे. त्यामुळे त्या तारखेपासून त्याच्या ज्येष्ठतेची गणना करावी लागेल. दुसरीकडे, उत्तरवादींच्या विद्वान वकिलांनी असा युक्तिवाद केला आहे की संबंधित वेळी कोणतीही नियमित भरती करण्याचा प्रयत्न केला गेला नव्हता. स्थानिक उमेदवारांची नियुक्ती तात्पुरत्या आधारावर करण्यात आली होती. वैधानिक नियम तयार झाल्यानंतर, नियम लागू झाल्याच्या तारखेपासून त्यांच्या सेवा नियमित करण्यात आल्या आहेत. गुरुलिंगस्वामी - विरुद्ध - राज्य (अर्ज क्रमांक 663/1989) या याचिकेतील निर्णयाचे पालन करून प्रशासकीय न्यायाधिकरणाने सरकारने केलेली कारवाई कायम ठेवली. त्यामुळे, जेव्हा पूर्वीच्या उमेदवारांना वैधानिक नियमानुसार नियमित केले गेले, तेव्हा अपीलकर्ता उच्च पदाचा दावा करू शकत नाही.

अपीलकर्त्याच्या विद्वान वकिलाने असा युक्तिवाद केला आहे की थेट भरती वर्ग - II अभियांत्रिकी अधिकारी संघटना - विरुद्ध - महाराष्ट्र राज्य आणि इतर, [1990] 2 एस. सी. सी. 715 मधील या न्यायालयाच्या घटनापीठाने दिलेल्या निर्णयाच्या पार्श्वभूमीवर, जेथे नियमितपणे नियुक्ती केली जात होती, तेथे नियुक्तीच्या

सुरुवातीच्या तारखेपासून ज्येष्ठता निश्चित करणे आवश्यक होते. आम्हाला युक्तिवादामध्ये कोणतेही तथ्य आढळत नाही. असे दिसून येते की, कोणतीही स्पर्धात्मक परीक्षा न घेता नियुक्त्या तात्पुरत्या आधारावर केल्या जातात. रिक्त जागा उद्भवल्यानंतर स्थानिक उमेदवारांना सेवायोजन कार्यालयातून बोलावण्यात आले आणि त्यांची नियुक्ती करण्यात आली. त्यामुळे नियुक्त्या नियमितपणे केल्या गेल्या आहेत असे मानले जाऊ शकत नाही. जेव्हा नियम तयार केले जातात, तेव्हा सर्व नियुक्त्या नियमित करण्याचा प्रयत्न केला जातो. अशा नियुक्तीसाठी सरकारने दिलेली मंजूरी केवळ वैधानिक नियम तयार होईपर्यंत सेवा नियमित करण्यासाठी उमेदवारांना काम सुरू ठेवण्यास सक्षम करण्यासाठी आहे.

या न्यायालयाने अबकारी आयुक्त, कर्नाटक आणि इतर विरुद्ध श्रीकांत, [1993] सप. 3 एस. सी. सी. 53 ने अशाच परिस्थितीत अशा नियुक्तीचा परिणाम परिच्छेद 14 मध्ये विचारात घेतला होता, ज्यामध्ये असे म्हटले आहे की:

"पक्षांच्या संबंधित युक्तिवादांवर आमची चिंता व्यक्त केल्यानंतर आम्हाला असे दिसून येते की रिट याचिकाकर्ते/प्रतिवादी श्री. व्ही. श्रीकांत यांची अशा तात्पुरत्या नियुक्तीसाठी सरकारची विशिष्ट मंजूरी लक्षात घेऊन सेवायोजन कार्यालय माध्यमातून स्थानिक उमेदवार म्हणून नियुक्ती करण्यात आली होती. आमच्या मते, सरकारने उक्त पदांच्या मंजूरीच्या संदर्भात केलेल्या नियुक्तीच्या अटींवरून, हे स्पष्टपणे दिसून येते की 1968 मध्ये उक्त उत्तरवादी आणि इतर कर्मचाऱ्यांची अशी नियुक्ती ही स्थानिक सेवायोजन कार्यालयाद्वारे प्रायोजित स्थानिक उमेदवारांना देण्यात आलेली तात्पुरती नियुक्ती होती. 26 ऑक्टोबर 1971 रोजीच, उक्त उत्तरवादी वर्ग - III च्या पदावर भरती होण्यास पात्र ठरला आणि 1970 मध्ये अशा भरतीचे विशेष नियम तयार केल्यामुळे त्याच्या तात्पुरत्या नियुक्तीची अशी नियुक्ती किंवा नियमाधीन करणे शक्य झाली. आमच्या मते, श्री. नरसिम्हा मूर्ती यांनी सादर केलेले त्यांचे निवेदन न्याय्य आहे की उत्तरवादीला त्याच्या प्रारंभिक नियुक्तीच्या तारखेपासून तात्पुरत्या

आधारावर ज्येष्ठतेचा दावा करण्याचा अधिकार नव्हता, परंतु 1970 मधील भरतीच्या उक्त विशेष नियमांनुसार त्याला केवळ त्याच्या त्यानंतरच्या नियुक्तीच्या किंवा नियमाधीन करणे तारखेपासून ज्येष्ठतेचा दावा करण्याचा अधिकार होता. आम्हाला असे लक्षात येते की 1970 च्या भरतीच्या उक्त विशेष नियमांच्या नियम 3 अंतर्गत, वर्ग - III च्या पदांवर भरतीसाठीच्या उक्त विशेष नियमांद्वारे निर्धारित किमान पात्रता असलेला उत्तरवादी आणि वर्ग-III पदाचा स्थानिक उमेदवार म्हणून 1 जानेवारी 1965 रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त झालेला आणि 1 ऑक्टोबर 1970 पूर्वी एक वर्ष सातत्याने सेवेत राहिलेला सदर उत्तरवादी, भरतीच्या उपरोक्त विशेष नियमांनुसार नियुक्तीसाठी पात्र होता आणि 1970 च्या भरतीच्या उपरोक्त विशेष नियमांनुसार 26 ऑक्टोबर 1971 पासून उत्तरवादीला अशी नियुक्ती देण्यात आली होती. या उत्तरवादीला केवळ 26 ऑक्टोबर 1971 पासून 1970 च्या या विशेष नियमांनुसार योग्यरित्या केलेली थेट भरती मानण्याचा हक्क होता आणि या तारखेपूर्वी त्याने केलेली सेवा केवळ भरतीच्या नियमांनुसार न केलेल्या तात्पुरत्या रोजगाराच्या आधारे होती. उपरोक्त परिस्थितीत, कर्नाटक उच्च न्यायालयाच्या द्वि सदस्यीय खंडपीठाचा निर्णय स्पष्टपणे चुकीचा असल्याचे दिसून येतो आणि तो रद्दबातल करण्यास आम्हाला संकोच वाटतो. आमच्या मते, कर्नाटक उच्च न्यायालयाच्या विद्यमान एकल न्यायाधीशाने रिट याचिका योग्यरित्या फेटाळली आहे आणि आम्ही या निर्णयाला दुजोरा देतो. त्यानुसार खर्चाबाबत कोणत्याही आदेशा न देता सदर अपील अनुमत करण्यात येते.”

या प्रकरणाच्या त्या दृष्टिकोनातून, आम्ही असे मानतो की अपीलकर्त्याची नियुक्ती ही केवळ तात्पुरती नियुक्ती आहे. त्यानुसार, वैधानिक नियम लागू झाल्याच्या तारखेपासून त्याची ज्येष्ठता निश्चित केली जाणार आहे.

त्यानुसार याचिका फेटाळण्यात येते. खर्चा बाबत काहीही आदेश नाही.

टी. एन. ए

याचिका खारीज फेटाळण्यात येते.

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

X-X-X-X